

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Najbolja našta naše stvari, a našloga sve pokrvari.“ Mr. Fed.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodplatni se dopisat ne čekaju. Prisposilna se pišma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Ognasi od 8 redakih stoje 60 novč. za svaki redak višo 5 novč.; li u slučaju opetovanja az. pagode sa upravom. Novel se šljju poštom (osobno poslati) ime, preslino i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, mora to javi odpravništvo u otvorenu pišmu, za koju se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje. Doplaci se na vrataju ako se li ne tiskaju. — „NAŠA SLOGA“ izlazi svakog četvrtka na cijelom arkju. Novel i pišma šljju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabljegovani listovi se ne primaju. — Predplata a poštarinom stoji 5 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 50 i 12 za pol godine. Izvan carevine višo poštarina. Na, malo i br. 5 novč.

Poziv na predplatu.

Ovim mjesecom otvara se predplata na naš list za drugo polugodišće. Radi toga molimo naše predplatnike, kojim je iztekla predplata kontem prošloga mjeseca, da listu na vrijeme obnoviti izvole.

Upozorujemo ujedno naše mnogobrojne dužnike, da već jednom ovrše svoju dužnost, jer samo inače postupači protiv njim našim dužnikom, kako njim neće biti mila.

Izdavanje lista stoji nas silnih žrtavah, pak imadomo pravo, da zahtjevamo od svakoga, koji list čita, da nam to žrtvo i nositi pomaže.

Predplata iznaša za mogućije for. 5 na godinu, a for. 2.50 za pol godine; za soljake for. 2 na godinu, a for. 1 na pol godino.

Novci molimo, da se šalju samo pošterskom naputnicom.

Uprava «Naša Sloga».

Izbor u Kopru.

Dne 10. t. m. obavio se u Kopru naknadni izbor jednog zastupnika na zemaljski sabor u Poreču za gradove Milje, Izola i Buzet. Uspjeh izbora javili smo u posljednjem broju, a govorimo o tomu i u današnjih različitih vijestih. Što smo nakanili i na

ovom mjestu reći koju o koparskom izboru, razlog je taj, što o tom izboru svi istarski talijanski listovi i njihovi pomagači u Trstu i Gorici mukom muče, donajšuđu jednostavnu i suhopornu vijest, da bijaše izabran g. Jakov vitez Babudor. Ta šutnja talijanskih novinah čini nam se odvođ sumnjivom, znajući, da se je apomenući izbor obavio u gradovih, kojimi vladaju naši narodni protivnici i u kojih imadu oni veliku većinu izbornikah.

Mi smo očekivali, da će istarski Talijani a na šetu njim njihovo političko društvo stupiti u izbornu akciju za većinu gradovo onom odlučnošću, ravnošću i omeržijom, kojom smo jih vikli gladiati kod izbornih horbah u izvanjskih izbornih kotarih, koji se njih toliko notiču, koliko posljednji izbor u Koprju. Očekivanju to prevarilo nas. Dapače, talijanska glasila, koja se inače živo zauzimaju za izbornu i u kojoj od najpoznatijih naših obćinah, mučala su ovaj put prije i poslije izbora, prom se radilo o izboru zemaljskog zastupnika u talijanskim gradovih Istro.

Noima dakle dvojbe, da bijaše to postupanje i držanje naših protivnikah u toli važnom pitanju promišljeno i proračunano. Što o tom našo mnijenje, koje neće biti daleko od istine.

Izbornu poslovu u pokrajini rukovodi u ime naših narodnih protivnikah pazinsko političko društvo. Od predsjedništva toga društva, t. j. od onih, koji vode trijasku stranku u Istri — od pazinsko-porečko gospode,

dobili su njihovi povjerenici i zastupnici u dotičnom izborom kotaru; napose u Koprju, gdje se je izbor obavljao, naputak, da talijanska stranka nepostavlja svoga kandidata, to da se imadu i oni toga držati.

Kiselo je grožđe — kazala je listica — u to vriadi i za talijansku gospodu. Znati valja naimo 1. da su spomenuti gradovi najkonzervativniji između svih gradovah Istro; 2. da je u tih gradovih biran uvijek takav kandidat, koji nije sliopo podpijatvo vjorovanje poročko-pazinsko gospode i 3. da je ovaj put postavila vlada svoga kandidata, napitajući talijansko političko društvo, da li mu je taj njezin milijonik po volji ili no. Poznajući dakle konzervativnu narav onih biradžah, podučeni svimi dosadašnjimi izbori u onih gradovih i znajući napokon za želju vlado, nepostaviše talijanska gospoda za gradova Milje, Izolu i Buzet svoga kandidata. Gdje nemožeh uspjati — tako umovahu talijanski političari Istro — svojim radikalnim kandidatom, nazamjoraj se vladi, kaže njoj se dapače prijatelj, maži ju, gladi ju. Vladin kandidat i sadašnji zastupnik, gimnazijalski ravnatelj g. vitez Babudor, promda nije član pazinskoga političkoga društva, on ipak neće svojim političkim radom hotomično bilo u šom škoditi Talijanom Istro. Kažu nam, da je on čovjek vrlo naobražen, strog i pravdoan. Mi tomu rado vjerujemo, nazarobavljajući pri tom nikad, da bijaše vladin kandidatom. G. vitez Babudor zastupati će dakle gradovo pol. kotaru koparskoga u porečkom saboru.

Kojoj li će se on stranci u saboru pridružiti, ili kako će biti njegovo političko djelovanje, pokazati će budućnost, nu mi držimo, da nam nalaže novinarska dužnost, da predočimo već sada našim čitateljim i novomu g. zastupniku nekogo činjenico, koje se tiču samog izbora.

Izbornikah iz gradovah Milje i Izole nobijaše mnogo. Promda i jedan i drugi taj grad imadu po više izbornikah, nego li Buzet a okolicoim, ipak jih je iz Buzeta došla kakova troćina, dakle razmjerno višo nego li iz Izole i Miljah.

Iz Buzetščine došao je kao izbornik prodsjednik obćinskoga upravno-oga vjeća G. Bigatto i školski upravitelj, umirovljeni porozovni nadzornik g. Negri. Obojica dakle službene osobe i jedini Talijani od tamo. Svi ostali bili su Hrvati; skoro svi iz buzatske okolico, spadajući pod gradsko izborno okružje. Toga nije bilo vidjeti u izbornom odboru, jer taj je obostojao iz načelnika izolanskoga, miljskoga i prodsjednika vjeća buzetškoga, kako to zakon hođe, te iz tajnika obćinske miljske i rođonoga upravitelja iz Buzeta, imenovanih od kot. glavar. Sva petorica dakle Talijani. G. pol. glavar — kako se vidi — nije imao nitekva obzira na Hrvate, u liepom broju došle.

Isti odbor išao je poslije obavljena izbora pozdraviti novoizabranoga zastupnika u ime njegovih izbornikah. G. zastupnik vitez Babudor mogao bi po tom odboru suditi, da su njegovi izbornici sve sami Talijani: *Da nebude tim zaveden, ni mu ovdi je jav-*

PODLISTAK.

Istranske idile.

Idila II.

SMILJAN, NADAN.

Smiljan.

Koja ti, Nadane, hitože, to ovamo tako urnati? Zar te mladjana krv gonu na jutrenji hlad?

Nadan.

Dalek mi put je danas putovati Smiljane dragi, Tamo gdje «Cerov» je «do» mlo mi prabiva drug.

K njemu sad žudim — k njemu na krlima milka i letim, Njegov bo «imen» je «dan» — želim mu čestitku reć.

Koju mi kazala jučer na Mirni Zorana Vila — Vrledau je prijatelj moj počasti Villine znaj!

Smiljan.

Poznajem dobro ti prijana, dobro ga poznaje Istra, Njezin ka naravni sin Vukan se pokuzadž svodj. —

Nego rauo je jošte — na buslenok kraj mene siedl, Eoo na istoku još nebo obavlja mrak. Gorl nad namu svuda još zviezda utraju noćne.

Niti platov još poj svitli navješduje dan, «Čestitku» kaže mi, koju te jučer naučila Vila.

Stuhat ju, sreću će mom biti pravolika elaat.

Nadan.

Svo ću ti pričati vjerno, kad Smiljano toliko želiš — Ta prijateljaki vez duše nam spajnuo svodi. Znam, da zasluge oćenil u voliko Vukana našog.

Njegovih težnja smjer mlo je obima nam. «Čestitku» reć ću ti dakle, koju mi udahnul Vila.

Lakše ću odmeć uz taj nastaviti daljni moj put. Dokolan legoh jučer pod lipu kraj mljave Mirne.

Poldnevni odbija žar listuati je nad me- nom krov. Hitro podamnome avom je u koritu strujila voda.

Njezin žuborak blaž vabio na oči mi san. Narav sva mukom umuknu, ka da se sparine boji.

Samo brbljavl kriš bualo svedan mlt. Upravu sanak htjeo mi sklopiti umorno oči. Da me prenese blag drugi u čarobni svijet. Kad al predame stupit iz onada prekrasna djava.

Čovieđi nikada vid takl još nevidje stvori! «Nebój se i reće mi ona umiljato skladjan glasom. Otkada dodje na svijet dobro te poznajem ja. Djelica jošte u koljeval vrude u čelo te ljubnuh, Tomu cijelovu znak dobro razahiram još.

Nebój se brato — tebi nemoram noznanom biti — Često al žuo mi glas, vidlo često mi dar!

Zviezdana neba u krlesu, u bljedilu mješeca noćnog, Vihra uz gromorni škik, vala uz volobni uj.

Šaril u divotnoj oviečo, u pjesme ti javljah se glas! Svuda, gdje ljepota svoj razgolil čaroban paš!

Nebój se i doklegod živil, posestrinom bit ću ti milom, Vilom me nazivaš ti, «Zdranom» zovem se ja...

Nego ostavimo to, to drugog se listimo poslu. Dobro napni svoj sluh, pazi što sada ću reć.

«Vukano» izvoga se sjutra treha da sjetimo oja — Njegov bo «imen» je «dan» — pozdrav napilsi mu taj;

«Zdravo Vukano mill ojl zdravo ljubimče Istro. Tvojeaga imena dan opot ni dočekal zdrav. Kita poklonika tvojih poklikuje radostno danas.

Dano da nijma je još gledat ti lice i atas. — Pala na Istru bila sa neba noprozirna tama, Istran izgubivši put neznao svjetlosti nać.

Lutaj je jaunik; po noći ka sliop bez odijevce vida. Duhokoj jami na rub noretinik došaj hje već.

Slavjansko majke koja ga porodil sravnlo se jadan, Tudaj si prisvajal rič, tudjino bio je rob. Golomo jat gladuh, proždrljivih još oćerub, Panull ka mora nau, svu da mu izplju kv.

Istran je rauo od jutra radio noći do kasne. Oraj je, sija je svodj drugi mu požnjeo plod. —

Domaće ognjište, oltar u erkvi i jezik mu siavul, Samo je grđiti zna podlih bezdušnika roj!

Plakati nebu je bilo koliko je Istranil strada, Propa blo bi već, da mu se pmože Bog. «Svevišajl žuje uzdasje tužnih» — govori David —

Istrana žuo je plać, vidlo njegovu je bol. Ganut sa njegovih patnja spustelje posta mu sveto.

Koju razumješe jad, vlekto što blo ga već. Poput Mojala novih iz puka podize muža, Koji će narodu reć što će mu doneti spas. Poput lavaj bez straha protiv ohole trijane stabe!

Bilježoga — rekoše im — tlačil da velik je grish.

Svi su narodl svietu za tome djeca neboskog Otca, Ne mržnje — ljubavi voz hođe da stru- žuje nas. —

Strotu koji nemilice gonl, tog snećl eć kuzna, Biedna koj iskapa krob pašl eć unjuga am. — Unilom narodu arce olobodjahu besjedom krjpkom;

nim putem sporuđamo, da je njega izabrala kakva trećina izbornikah hrvatske narodnosti i hrvatskoga čuđenja, a volio mu to, očekujemo, da će se u saboru zauzeti isto tako za potrebu Hrvatah kao i za one Talijanah, jer je izabran i od jednih i od drugih.

On se može ponositi tim povjerenjem izbornikah dviju narodnosti, a opravdat će to povjerenje, bude li se jednakom ljubavju zauzimao za dobro jednih i drugih.

Ovoliko, mislimo, da bismo dužni kazati g. zastupniku radi njegovog ravnanja za sadašnjost, a našim izbornikom za budućnost.

Pogled po svijetu.

U Prstu, 21. Julja 1880.

Craskim patentom sazvan je tirolski sabor za dne 22 t. m. da razpravi zakon o urođenju rioko Ešave. Češki listovi pišu, da kada se opet sastanu carovinsko vijeće, da moraju pojedino stranko točno nanašiti njihovo zahtjevo, jer da vlada može biti u pitanju naroda na Ugarskom samo onda poduprtu, ako stranko unapred znadu, koje će od njihovih željah biti izpunjeno. Preporučamo i našim zastupnikom ovu opomenu čeških listovah, jer čemu podupirati vladu, ako nam neće ina baš u ničem zadovoljiti.

Slovenski zastupnici u zajednici sa dr. Vitezidom podali su na koncu posljednjeg zasjedanja carovinskog vijeća ministru predsjedniku i ministru nauko spomenicu o školskih odobranjih u slovenkih pokrajinah i u Istri. Ovo je već druga spomenica to vrsti, podana ministarstvu od naših zastupnikah, te bi već bilo skrajno vrijeme, da nam se bar u školskom pitanju zadovolji.

Medju najvažnije osnove zakonah, koje će se predložiti carovinskomu zakonu, jest novela k obrambenom zakonu. Najbitnije promjene biti će valjda one, koje se tiču ustanovah o službi jednogodišnjih dobrovoljaca, o vojničkih ličnicah i o častnicah pričuva.

Pitanje o carini na petrolej već bi, da nešto biti tako lakho riješeno, kao što se je o početka mislilo. Madjari nekako najmo primiti povišenje carino na for. 2, kao što je to carovinsko vijeće prihvatilo i tako će nastati našoj vladi novo nepriliko radi petroleja.

Naši će se čitatelji sjećati kako

Ustani i prole već o oči preneti drem i
Ustani — slohoda zove te junčko skoči
na noge,
Mračna hjezi gle i noć, svjetli bliža so
dan. —
Okovo prekini, koji te jedna tistahu dugo,
Nije za čovjeka čast, dragim da robuje
svaki.
Istrane ustani i svojoj se slavjanskoj majci
okreni,
Njezin be pravi si sin, ona će ljubiti te
znat.
Pamti još: majšleu tko se pred ljudima
sramuje svoje,
Takomu blagoslov svoj neće dat pra-
vedni Bog. —
Ljubi Istrane majku si, slavski ljubi si
jezik,
Svoju tko neosini krv, prezren i gažen
je svud. —
Moli i radi neumorno, kloni so odurna
grieha,
Činu u svakome šlat neka ti ovaj so lik,
Pamet i srce uz radnju plamen i bistri si
knjilkom:
Prosvjeta velk je dar, velika znanju je
moć. —
Narodu zboranju tako bjez prekida slanci
Božji,
Takov si poslanik ti Vukano premili naš,
Dva puta trideset prošlo je godina k tomu
još deset,
Da si na sreću svih nas hožji ugledao
sviet.

bijaše nedavno u Pešti silnih nomirah radi generala Jansky-a, koji je ovjendao spomenik pok. generala Hentzi-a. Ministar Tiszá poltarao je oviu sgodom generala Jansky-a u saborskoj sjednici a zemaljski zapovjednik grof Edolsheim Gyulay odobrio je ministrov postupanje. Već tada smo javili, da se je držanje Tiszá i Gyulay-a u tom pitanju viših vojničkih krugovih neugodno dirnulo a sada tekak primio je zapovjedajući general zaslužanu kaznu. Javlja ju naime iz Pešte, da je Gyulay umirovljen a to da je znak careke nemilosti, u koju je zapao odobravajući madjarske protjeranosti. Nemadjarstvo novine pišu, da se je htjelo umirovljenjem Gyulay-a Madjarom pokazati, da u Austriji nije došlo još tako daleko, da bi oni mogli oieloj državi nametnuti svoju volju. Radi tog umirovljenja višu silno madjarski listovi, osobito opozicionahni, koji se grozo Austriji i svakomu, koji neće da plaše kako oni sviraju.

Dne 19. t. m. otvorio je kralj Milan u Nišu narodnu skupštinu. Prijo otvorenja izagnala je i pohvatala srbska vlada višu narodnih zastupnikah a postupa u obće tako, kao da u Srbiji neima roda ni zakona. Priostolni govor kraljev noizpričava nišim vladu radi nuspjeha u posljednjom ratu sa Bugari, dapače bacu krivnju na svo i na svakoga, jedino no na sebo i svoju vladu. Govor taj glasi:

»Ja vas pozdravljam najradišnije kao zastupnike moga naroda, koje ovamo zovo dužnost i odanost prema kralju i domovini. Nastojte, da vaše djelovanje bude ha boljak mira, koji se je povratio, te za napredak i korist domovino. Da očuvam životno interese domovino, vjoran politioi mojo kuće, ja sam, u suglasju sa željom moga naroda, koja je u posljednjoj skupštini jasno izjavljena, poprimio rat sa Bugarskom, koj je izazvalo, stanje otvorona neprijateljstva izmedju obje zemlje.

Moja je želja, a čutim se upravo ponukanim, da u ovom svjetlaom, koji živo izgollanu svuotaju sa svojim narodom, izjavim moji najdublju hvalu nu onoj poštovnosti, kojom je mili narod, to na onaj vjernosti, kojom je svaki mila vojski pohitila na obranu domovino. Ako našo nastojanje i nije bilo ovjendano uspješnom, ako nam je mudrost nalagala, da po jednodušnoj želji europskih vlastih sklopimo mir sa kuožovinom, s kojom smo ratovali, to je ipak moji narod svojom jednodušnosti pokazao, keli je Srbija složna, gdje valja braniti srbsku državau misao, i keli je narod vazda sroman,

Čestost je ljeta letelko u glušne vječnosti
more,
Odkad u Istru te k nam donese pre-
čestit Bog.
Mnogo je oštada bure prohujlo preko ti
glave,
Mnogi si prolo znoj, mnogi te ranio
trn.
Ali nepogodi svakoi si junacki znao odijet,
Kao starovječni hrast, više kad bure ga luh.
Nalik težaku činiš so meni, na njivu što
stupi
Ljuljkom pokrITU svu, plugom netak-
nutu još.
Hitro uzvije rukave i mira nedado si duši,
Dokle neiztrebiš ljubi, dokle nerazore ju.
Tako i ti na ugaru zvoješ se istarskom
radliš:
Mnogi već izčupa škalj, ruke ti žitave mod.
Narodnu otlju razoravāš mnogo si pošilj
sjame,
Mnogi već rukosad tvoje dočosi željeni
plod!
Istran se būdi — neće da spava na tvoje
ričdi,
Častit se sprema na rad: silniku slomi
da moć!
Vrieme je blizu već kada će jednomu gra-
nuti sunce,
Minut ga stoljetni mrak, granut mu ve-
sel dan.
Gore i prodoli travni ješit će jakim veselja.
Svuda će zahorit kiki: slohoda bit će
to pjev!

prosvjedovati proti svakom silovitom narušavanju ravnoteže na balkanskom poluočku,

Naši odnošaji prema Bugarskoj jesu, koji su i bili prije rata, a zadovoljstvom konstitucijom, da su odnošaji sa ostalimi vlastimi ne samo rodoviti nego i prijateljski.

O silnoj pokvarenosti, koja vlada u nekoliko krajevih Italije, svjedoči nam slušaj, da su u Raveni izabrali ovog čodna zastupnikom u talijanski sabor čovjeka, koji sjodi u tamnici radi razvratništva i razbojništva. Liapš li nam izbornikah, koji biraju takvog čovjeka svojim zastupnikom!

Pruska vlada tjora još uvijek uboga Poljake iz Prusko, koji dolazu jatomicu u Galiciju i u druge poljske pokrajina,

Izbiri za engloski parlament jesu dovršeni. Izabrano je 317 konservativnah, 191 Gladstonovih pristahaš, 80 Parnolistah, i 78 liberalnah, koji su se od Gladstona odilili. Radi tog nuspjeha odstupiti će ministar Gladstone.

Franina i Jurina.

Fr. San ti rekak, da je prorok Ana glavat
Jur. (pljuckne na stran, pak veselo): A ki to reče, da ni? Ča so no dignu malo ne svi prezentanti, kad on va so dnica kralj Lomola natogno oči, da žuje i izbuli uši, da vidi one palagrafo, ki zapovijedaju, kako mora na njegov mod Lomolo plesati, prezentanti kilmati a škrivan po karli čarati; — pak opet sođnu, kad on uši zaklopi, oči zasopli i palagrafo stoži?
Fr. Ja, ma njegova glavica je našla još drugu srđnu za Kanfanar i za njega samoga.
Jur. A kakav će pak to blagoslov biti?
Fr. Ča nisi još vidla, kako do kamo nodi troši puli njogu svojo dobro beći neki kraljovio, ki će biti kanfanarait moštar?
Jur. Po majku, ča Kraljovio će priti va Kanfanar za moštra? A sada viš, ča biti lipo va Kanfanar, kad ča takova poršona svilliti so ondo i i takav svilliti dar diti ča Kanfanarom prorok?
Fr. Da ki drugi? Zato pak neće prorok viso

plakati ni za penziju ni za lmožinu od nezahvalnih Kanfanarai, akoprem je to svojimi nekadašnjim frajalni poslevo zaslužin, kako svi znadu, aš ča će mu sam Kraljovio jedno i drugo dati.

Jur. A ki će mu dati pak palaštri za gladne zube i rujna vina za auhogrio, kad mu je Tankoglaviova konoha zaprta?

Fr. Za palaštre je lakho, aš da mu sami u hižu hode; ma on će skustj anka tiče, ke će mu naloviti Zoblji-prosidi, ki ima prave vrgune za takove »inforante«. Dobru konohu ima pak Lomolo, ki se u zimi pull njega grije, a u ltu hladi.

Jur. O blažen Kanfanar!
Fr. I srđan njegov prorok!

Fr. Va Buzetu govoro, da je neki Žurnada dobl celu žurnadu.

Jur. Tako ča je za niš nosil zeca?
Fr. Aj ni za niš, zaš si je neki omastil b ušim bradu, a njemu je ta ostala žurnada.

Jur. Viš, tako se dogodi »ankamu, ki s gospodun črešnju zobljo.
Fr. Vpro imāš pravo.

Različite vesti.

Imeovanje. G. Andrija Juranović, vojnički kapelan u Celovcu, imenovan je vojničkim kuratom u Ljubljani na mjestu pokojnoga Prihošića. Čestitamo našemu vrlomu zemljanu!

† Mihovil Dragović. Pišu nam dne 21. t. m. iz Rima, da je dne 8. p. m. tamo umro, i to u bolnici sv. Duha pop Mihovil Dragović, rodom iz Baške i bivši osorski kunoiki. Vječni mu pokoj!

Obćinski izbori u Pazinu započeli su — kako smo posljednji put javili, dne 28. t. m. Doznanjemo nam dalje iz trčanskah listovah, da će birati III. izbornu tielo dne 26., 27., 28., 29.: 30. Julja i dne 3., 4. i 5. augusta. II. tielo dne 9., 10. i 11. augusta, a I. tielo dne 14. augusta. Usvjetoj, da su naši prvaci u onoj obćini ušilili svoju svetu dužnost, to da će naši birati mnogobrojno i složno tu-oviti u izbornu horbu, kličemo njim iz dna dušo: u dobar čas i Bog blagoslovi!

Porezna obćina Vranja, epadačuca k obćini Boljun, zasobila je svoju posebnu administraciju te je jučer birala svoga župana. Prijatelj nam obćinje za budući broj o tomu više.

U izboru u Koprnu. Posljednjoj našoj vesti o izboru jednog zastupnika u istarski sabor, što no se je obavio dne 10. t. m. u Koprnu, dodajemo jošta allodre polnakesti, koje smo naknadno primili iz Buzeta. Kod izbora za gradovo Buzet, Izolu i Milje, koji se je obavio dne 10. t. m. u Koprnu, sudjelovao je i lepi broj Štropanjanah i drugih biradah iz okolice Buzeta. A zante koliko jih je došlo birati iz grada Buzeta? Jedan jedin i to u osobi predsjednika obćinskoga odbora t. j. g. Bigutto. Ođavno je poznato, da istarski Talijanah osure za izbore uiti u gradovih kad znan, da će biti izabran čovjek pravedan i nepristran, pa makar bio i njihov brat. Neznamo pako po čijem naputku ili nagovoru je došao uiti g. Bigutto u Koprnu, kad je mogao kazati našim biradom, da što su došli kao Turci na prodiku, mislić valjda, da naši neznamu što i koga će birati. Vjerujemo, da bi što gospodi u Buzetu i drugdje miliji koji vatrei Talijan, koji bi mršlo »šćave« kio i g. dr. Frangiamove; znademo, da njih nije Buhauer uperona grata e ni to nije naša krivnja. Ta uvijek tvrdite, da su svi istarski gradovi isto talijan-eki, čemu ondo nepostaviste tui kandidati »Frangiamove« boje, koji znade onake divno zborit o »sjedovskoj kulturi« i o »divnih uskoohu.

Kad se radi o izborih u »vranjskih obćinah, tača mulite: varate, angovarite i allepte srotu kmeta; tad se s njim kumite i bratite samo da »u predložite, plaćate mu dapače dnevnicu i vz ča Koprna i natrag, a sadu kad se radilo o »gospodskoj gradskoj koži, ostajete mlano

• Čujeno, da je blo i g. Negru. Ur.

Moram ča sladosti tvojo u prelima plo-
viti srce,
Svuda ho čut ča se gnaš: njegva je za-
sluga to! —
Vila izveče i mojim pred očima izgihu
umab,
Dugo ab i gledam za njom, željan ju
slušaš još. —
Pomnjlivo da sam ju slušāš rieči ti svja-
doče ove,
Kojo ti s uzhitom sad izrekoh Smiljanu
moj. —
S Bogom mi ostaj — valja mi poći —
dnnak već svide,
Zorin ga prijavija ruz — ševin milo-
glasul pev. —
Smiljan.
Hvala ti Nadane — rieči ču Villno pamti ti
sjebro,
Dokle me predobri Bog uzdrži na svietu
tom. —
Idi i od mene Vukanu ponosi čestitku
vrudā
Zanosno uzklitni još, kada mi stupiš na
prag:
«Vukane veselo! dokle na svietu Istrijo
bude,
Tvoje ču ime s njom častno se spomi-
njat vlek.
Vruće ču danas moliti Boga, da gledat nam
dado
Dugo još častit ti lik, tiela tvog junacki
stas! —

A. K.

kod kuće kao da to i nije vaš pasao. Lukavi ste gospodo kao lišca al vjerujte, da nismo niti ml više sljepi. Uvidjamo i mi, da vas nije za ništa drugo briga nego skalo bite nas uvjek u vlasti i robstvu držali. Nam narivavate vaše kandidate a sami niste kađri svojih postaviti i izabrati. Ali to vam više nevalja. Opazili smo na vrijeme vašu alepariju. Birali smo ovaj put čovjeka, koji nije naš, al koji će biti svakako pravedniji nego li ste vi. Birati ćemo i u buduće, navlastito u izvanjskih izborih, muševae, koji su poave naši i koji će raditi svima nam za dobro naše. Vaših savjetah i preporukah netrebamo više. Brinite se sami za sebe a mi ćemo za sebe.

Od sv. Ivana pod Buzotom. Babin dopisnik u predzadnjem broju valja, da se je ustojao i on pohoditi naš sejan, održavan dne 27 p. m. Zao nam je gospodidž, što se je po suncu i prašini radi nas »šćavah« onoliko izmuđio. A kao da te muke nebljaše dosti, razbijali smo mu talljanske »šćatule« i našim »barbarskima« pjevanjem. Pak da nismo mi pravi divljači? Gospodidž iz Buzota ustojali se stupiti među nas prostake, a ml mjesto, da mu imajubimo skuto i koljena, mjesto da mu napjevamo onu divnu »Va suor...« ili »St apron...«, mi ga dođokamo sa »barbarskim« Job Hrvataki ni propala, »Lepa naša domovino,« »Božo živa« i sličnim divljim pjesmami!

Nu nezdvajaj nadobudni Padovanče. Dođi do opet izohri puk dođ i ti mođi na Loparu an našim Florentinacim pakti krosovo i pjevat božanstveno pjesme a »šćavno« neka tada orkno od jnda. Šta bi si pamotun čovjek — a takav je svaki Padovanac — razbijaao glavu an tvrđoglavim seljac. Dođi do jur vrijeme osvete.

Kad ti buće »dvjetnikom«, odorionim nezahvalnikom koju i meso svo do koštiju, kao što to čine mnogi tvoji udjelji i savjetnici. Tada će jli prvi »valja« »barbarski« pjevat. Priznajemo i mi, da čovjeku — kao što jost ti — srđce kevari kad vidi onako sječan i budan, surođ gdje popjevu pjesme, veseli se i raduje u jeziku, komu al se ti iznevjerio, koj se ti i sadnjiki zabudno, al što koristi tvoji jdi, što ti pomuče tvoje hjeanilo? Umisli se dakle prijatelju mladi, U Padovi nećoh čuti onih barbarskih glasovah a dok al medju nam začepi al ušesa talljanekim pamukom i prikriji al junačko lice. Boli, neizmorno boli kad ti »džroviti« kmet dovikuo: Buzot, Ljubljana i Zngreb jenu pod istim carem i »njem;« tuj i tamo pjevaju se iste pjesme, govori se isti jezik, a ti moras na sve to štiniti jer evo tamo slijaju vrata tamulce. Smisli se dakle mlado momče u svomu erđišu »pobudri« makar i Dantoevim jezikom!

»Noudaraj toll jako,
Razbit možeš prest jako.
Prosluše su izmuđeno,
A da puknu bez koprona.
Bilo bi gorke rade tvoje, itd.

Iz Fontane pišu nam 18. t. m. Prijavilo je uredničko milomu rodu i parvezelih i iz predokoga kotara, što no su zadržali Italjani do nedavna žisto talljansko ga, kao da je u erod blaženo — ali gladi Italije. Hvala dobrim naukom i savjetom naših prijateljah, mi se na Porešćini budimo sve to više, a podje li ovako an pred — kao što hoće i mora podi — potisnuti domo Krajeva i Šarenjake u njihova gnjezda i zadržati jim za uvjek, da se pažaju u naše poslove, kao što se ml u njihove nemjeđamo.

Medju svietnjati i budnja mjesta na Porešćini ubrojiti valja naše Fontane. Tuj neima obstatku našim narodnim protivnikom. Svaki poštel Fontanae znađe, komu rodu i jeziku pripada; svatko znađe, da mu je materinjski jezik hrvatski, da je on po jeziku Hrvat, a k tomu vjeran i odan podanik Nj. Vol. premilostivoga cara i kralja Frana Josipa I.

Ml smo jedno i drugo pokazali više putah, a dok nam je na ramaču živa glava, nećemo se iznevjeriti svomu caru, niti milomu narodu. Da to nisu prazne rieči, evo Vam dokaza.

Vama je poznato, da pazinsko vateransko društvo štjuje i ceni jednako sve narodnosti. Ono nećini razlike izmedju

Hrvata ni Talljana, ravnađu se po navednih projanoga vladara, kojemu smo svi jednako ml i dragi. Mi Fontanci odzvali smo se dragovoljno pozivu pazinskil veterana, da stupimo u njihovo kolo, a danas imade nas 23, koji smo članovi toga društva. Tim smo dakle pokazali, da smo pripravni sve svoje žrtvovati za našega cara i kralja.

Nu bitli u narodnom pitanju nespavaju Fontanci. Javili smo Vam u svoje vrijeme, da smo pitali školske oblasti, da nam se dade hrvatska škola. Čekali smo dugo. Molili smo i po drugi put, a tko kuca tomu se i otvara. Dne 14. t. m. bitajemo svi pozvani pred kotarskog glavaru, da se izjavimo za uđevni jezik u školi. Kao u molbenicah, tako rekosmo i poglavaru, da pitamo hrvatsku školu.

Tako se nadamo, da će se već jednom i nam zadovoljiti.

Nebude li tako, mirovati nećemo, dok se zakonu i pravili nezadovolji. Ovo neka bude i primjerom i poticajem našoj braći u Istri. Pitajmo svuda složno i neprostanto ono, što nas po zakonu ide. Svakomu svojo — pak mlrna Bosna. Čuli smo u Porođu nekoga gospodina, koji se mnogo školu puda, da on nebi više moguo an školu ml upravljati, ako Fontanci zadržuju hrvatsku školu. Mi to znamo i bez njega, ali on neku nominal, da su škole i narod radnjoga, vedje on — ako se hoća u školu iđati — radi školah. Fontanci moraju dobiti narodnu školu, a gospodina iz Porođa moželo više viditi u avojoj školi.

Molimo, da se ispravi. U dopisu iz »riđokog kraja« u zadnjem broju pokazala se mlodna tiskarska pogreška, koja kvari smisao, te molimo štitalje, da ju sami ispraviti levalo. Mjesto »causa« imalo je biti »causa«, a ditiav stavak glasi: »Oli Slavi dan! la caecia a gli Italiani in Istria!« (Slavni gone Talljana u Istri kao lovel).

Tandem aliquando — konačno vendar, kiđu prijatelj iz Buzočiću. Obćinski odbor u Buzotu dobio je nalog, da sastavi listinu u roku od 3 dana, da uđini tim prvi korak za izbore, koji se imadu sa otelu obćinu knjeva ju budu bez otezanja obaviti. Glode buzotske obćine se je toje ved toliko dogodio, da sa jedno strane nije imao plati i prvom lipu, a sa drugo opet »valja« da uđijemo, da nas nebi iznevjerili; jost koji drugi nezakoniti činovi, kakova nova navednost. Svakako naš prijatelj nok ne pripravljaju na izbore, koji bi se imali na skoro obaviti, a mi ćemo o toj stvari budći put obćinu je govoriti.

Propovjednici sajmovi. Javljaju nam iz Kustva, da je politička oblast u Voloskom zabranila održavanje svih sajmovah i jevnih svečanostih u onomu kotaru radi javnoga zdravlja obzirom naime na kolera. Tako nje bilo najnu na Petrovu u Rinkovu niti proučije dne 2. t. m. a neće ni snjima na Jakovlju u Opalji, na Rokovo u Voloskom, Klani itd.

Gospodi svećenikom u miru. U našoj tuđnoj Istri nestaje danonice sve to više svećenstva. Ostaju bar: dušobrižnika župe, kuracjoi i kapelanje to nije čudo, što ga nemogu dobiti ona mjesta, koja nisu imala do sada stalnoga. Takovo mjesto jost Padena u župi Krakove, u kotaru koparskom. Imaođnj naš dođri puk traži si, kad ved nemože imade, javnim putem dušobrižnika, koji bi imao glavnu i skoru jedinu skrb, da po neđeljah obavija službu hođu. Selo Padena nalazi se nedaleko carske ceste, do dva sata odaljone od Kopa. Imade 43 kućah sve nookupu. Imađu čednu orkvicu i bilju nje stan za svećenika, sastoji od 4 sobah, kuhinje i konohie. Svećeniku dati će nadanje:

1. fr. 150 u novcu, 2. svaka kuća 60 funatah grozdja, ili ako toga nebi bilo, svaka po for. 3, 3. po jednu četvrtinu stara (vagann) pšenice, ili po 1 for. 4. svi kupci imati će 10 klastarah drva. Naduje dobio bi od seljakah ulju i drugih proizvodah, kojih narod pridjeva, i ta naš puk rado daje dobromu svećeniku.

Ako bi dođđni hotlo držati školu, isti bi mu u tom Padenci na ruku a oblaai bi ga zalato nadarile, kao i sve pomoćno uđitelje.

Tko bi od umrovljeno gg. svećenikah

želio preuzeti ovu častnu i lakku službu, neku se izvoli obratiti na mjestnog župana i obćinskoga zastupnika g. Šimuna Dillča u Padani, pošta Piran (Istria).

Kolera na Rieci popustila je prilidno te prem jli oboli i tamo 4—6 na dan ipak se nadamo, da neće prekoračiti za mnogo toga broja. Hrvatske i ugarske oblasti poduzele su najstrožije mjere, da se pošast neunesu u Hrvatsku i preko nje u Ugarsku, a kako nam pišu iz Ljuburnje, nije naša vinda dosta učinila, da se kolera neunesu u one krajeve, kamo se Riečani jatovio sele. Radi toga pravilo se ved neki slučaj kolera i u voloskom kotaru, a dno Bog ostalo samo pri tom!

Kolera u Trstu nekosi do sada — buđi Bogu hvala! i energičnim korakom oblatnih — gvoznom svojom kosom, kao što smo se bojali. Oboli još danonice izmedju 3—5 osobah, nu to vije tako velik broj za velik grad, a od oboljelih uzdravi se skoro polovina. Tršćanski župan izdao je proglaš na gradjanstvo, u kojem mu preporučuje razne zdravstvene mjere, a ponajprije pouzdanje u zdravstvene oblasti i požrtvovne liečnike. Pošto vladu kolera ovdje ved 6 godina, i to uvjek u istoj mjeri, nadamo se, da nas neće zahvatiti onako grozno, kao što je to u Ština nedavno u Italiji i Francuskoj.

Sredstva proti koleri. Priobitli smo jur našim štitaljom nekogo njoro, kojih se valja držati, da se po mogućnosti odvajamo od strahno bolenti, koju nam prioti, a danas opot donosimo nekoliko korisnih savjetah izkušanih liečnikah, preporučujući isto našemu narodu, da se ih što tođnje drža i po njih sa vladu.

Kolera ju kužna bolest, koja ne javlja ljavacim, biljavacim i bolnim gđevci mlalio, to se možo dobiti ako bito ili ono što takovi bolesnici izbijuju, friško ili osušeno, kao prah u zraku letod, dođjo komu an hranom, piđom (vodom) ili dihanjem u tlo. Ovo kuživo, koje se nalazi u rođnih izmetinah, ukoron i možo se najviše ondje, gdje vladu nečistoda i ako pada na jestvino ili u vodu.

Zdrav želudac može ponešto svojom kiselinom ovo kuživo, ako ga nije mnogo, unštiti.

Kuživo kolero možo se unštiti najinđje zročnijom (vjetrenjom) i velikom vrućinom. Valja dakle da osobito pazimo na sljedeće:

1. Stan i štava kuća, postojlo i postojlija imaju se čim boljo vjetriti: u njih imnu vladati najvda štoda. Gnojšća, kanali, zahodi, kažušćio zabodah, štalo itd. imaju se gunto i štato izpranjivati, da se tamo emrad ne nakupi, te karbolnim vodom pollovati, ili barem negušćnim vapnom ili popolom često i redovito posipavati.

2. Svaki neku redovito i umjorono živi, osobito u pogledu jela i pića i neka se čuva svakojko prekornjernosti i strahni pred kolero; neka se čuva prohlade, te je u svrhu dobro imati po danu i po noći truh fanelom ometan.

3. Ako se kolera u mjestu pojavi, neka se za čim vedu sigurnoat ova pravila obdržavaju:

- a) Ima se samo friško kuhano jelo, prije još nego ohladni, jesti; a nikakova plesna (strova) hrana, n. pr. sušata, slr, prhut, voće itd. niti hrana, koja poslje kuhanja ohladi.

Za vrijeme kolere treba se čuvati jesti voće, nu ako se ved jelo, ima se malo prije toga kipudom vodom na brzo oprati. Čuvati se treba ije, osobito ako nije friško.

U obće valja se čuvati svakog jela, o kojem se zna, da prouzrođuje ljavacu, n. pr. nezrelog jedmara i krumpira.

Kruh ima dobro kipjati (kisniti) i valjano se izpeći; prije nego se jelo, ima se ne janko reznje (čandloc) rezati, i kroz 20 minutah na vruđoj ploči pržiti (pečti).

b) Voda za piće ili pranje, isto tako i za kruh mjesti najbolja je iz vodovoda i to uvjek friška i pokrivena. Gjo se ljudi služe vodom iz štterne, tu treba barem onu, koja se nije, prije zavrieta a zatim dok ohladni neka se na čistom mjestu, u pokrivenoj posudi (najbolje u začepjenoj boji) drža. U ostalom nevalja mnogo vode piti.

c) Svo posudje iz kojeg se jede i lije (tanjuri, zdjele, čaše, žlice itd.) neka se prije jela na plamenu ugriju.

d) Kiselasta, promalo ili prokajo se pjesoda piva — pogibajna je za piti.

e) Pogibajno je kad kolera u mjestu zavlada, ako se mnogo ljudih u jednoj prostoriji skupi, ako su stanovi prunapunjni; nadalje nevalja za to vrijeme tuđe zabode upotrebljavati.

4. Prvi znakovi kolere jesu: kruljenje i prelivanje u truhlu, ljavica sa osobitom množinom vđenog blata, i nekakova imuka pod žilđcom. Tko to na sebi opazi, neka legne u postelju, pokrije truh vrućim oigami (opakami) ili vđeoćami sa vrućim pjeskom ili boćami sa vrućom vodom napunjenimi; neka sije vruću crnu kavu sa rumom; neka uzima sa početka svakog pol sata, a kañnje svaki sat 20 kapljicah proti koleri u vrućem čaju (the-u) od metva (Pronance), koje kapljice se pod ovim imenom u Jolkranah dođu. Pri tom valja topio pokriven biti, mlrno ležati, a kada se potroba (na stran lđ) — netrebah iz postelje izlaziti, nego se ima bolesnik nu postelji pokriven »sablnikom« (vđćinom) poslužiti, da se pod nepišto neustavi i to tako augo, dok ljavica pusa neprestane.

Ako bi pako bolesnik uz ljavicu počeo i biljavati, dužni su domaći odmah po liečnika skođiti.

Listaica uredništva.

Dopisniku seljaku t. m. Vah dopisli bitli da nam uvjek dođo došli. Nemari što Vam jezik nije posve štak. Nije to krivnja Vaša, nego naših nasjednih Talljanah, koji nam notaju hrvatskih školah, gdje bi se naša mladož u materinjem jeziku naućrazila. Iz talljanekih fabrikah (školu) izadju imnu djeon pamlje 5—6 g. pak njim se dogudja kao što i Vam, t. j. da noznaju hrvatskogu ni talljanskogu jazika; noznaju u jednom niti u drugom desec rieči pravilno napisati. Nu to nas neimade prostrahiti. Svugdje, gdje imade 40 na školu sposobno djece, valja da dođitelji od oblati odlično zahtjevaju, da njim se dade narodna škola. Gđjo bi trebulo o tom polje upute, neka se obrate na nas. Pište nam dakle i u buduće. Od seljaka su nam uvjek najmlđji dopisli. Danas hvati Bogu imadomo svuda u Istri takovih dopisnikah, a s vremenom bitli će jli i više. Nam je dosta, da dopisnika razumijemo i da latinu pišo, a što se štacko jezika lide, to je naš posao. Srdanđu Vam odzdrav.

Dopisniku iz okolice buzotske. Štak-ljivo je ono pitanje, o kojemu nam pište. Popitri ćemo se o tom pobliže pak onda tekur tiskati. Da ste nam zdravo!

Dopisnikom iz Buzočiću, Darbana, Gradišća itd. Štgle nam prekusno za danañnji broj. Štrpito se do danas osam dana.

Tršćanska burza		
dne 21. Julja		
Austrjaska pap. renta for.	85.20 do	for. 85.30
Ugarsku	94.70	94.85
latu u zlatu 4%	105.05	105.35
švicarske nar. banko	878	879
» kredit-banuko	277.1/2	278.1/2
Talljanska renta	98.1/2	98.1/2
Londan 10 lirah	124.1/2	126.1/2
» storlinah	9.99 1/2	10.01
» Metcolum	5.84	5.86
» K. r. čekalni	61.85	62.—
» Dževaju matko	49.85	50.—
» lito francuzko	40.80	41.—
Talljanske liro	40.80	41.—

Lutriski brojevi		
dne 17. Julja		
Trat	47	43 63 52 59
Linc	41	15 37 31 40
Buda	88	27 29 05 40
dne 21. Julja		
Prag	32	16 16 64 58
Lavov	72	70 16 38 74
Hermanstadt	62	64 78 47 88

TOP-LICE

Sv. Stefana

u Istri

otvorene su od 30. mje do zadnjeg septembra t. g.

Voda zdravotna za nutarnje i vanjske bolesti.

Željeznički postaja: Buzat (Pinguente).
Brzovani: Motovun (Montone).
Pisma i omoti preko: Opatija (Portole) a sv. Stefan.
Ravnatelj-vlasnik:
Anton Bratetić.

Domaca trgovina.

Preporučamo svakomu, koji kupuje kuruzu, muku blelu i žutu, avakojaki krup...

A. Krajočara

naslazi se Barriera Vecchia N. 5.

Podružnina u Trstu a. kr. povi. austrijskog vjersijskog zavoda za trgovinu i obrt.

Novci za ukamačenje

- u bankah uz 4-dnevni odkaz 2 1/2%, 8-dnevni odkaz 3%, 30-dnevni odkaz 3 1/2%, u naposlodnjih uz 80-dnevni odkaz 4%, 9-mjesečni odkaz 4 1/2%, 12-mjesečni odkaz 5%.

Okružni odjel u bankah 2 1/2%, kamato na avaku avotu a u naposlodnjih hor kamatah.

Naputnice na Dob, Prag, Pustiu, Brno, Tropolu, Lavov i Liku, nadalje Zagreb, Aran, Grad, Harmanstadt, Innsbruck, Olouvan, Ljubljana, Solburg bok troškovah.

Kupnja i prodaja od divljah, običnah, fakoloh novčevah kupovnih uz 1/2% provizije.

Prodajam na varanta, uvjeti na sporazumijevanje uz otvor kredita u Londonu ili Parisku, 1/2% provizije na 3 mjeseca. Na fakto, 1/2%, godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povodu iznosa glasom posebnoga sporazumijevanja. U Trstu 1. oktobra 1894. 52-11

Advertisement for G. Piccoli's medicinal products, including 'Piccoli-eva esencija zelodca' and 'Piccoli-eva esencija zelodca'.

G. Govr. Piccoli-ju, ljekarniku u Ljubljani. Na zahtjev potvrdjuje, da suh Vah svet...

Salolna pasta protiv prehladnoj najbolja pomoć protiv dijitah (difterije), plućnih, pranim i vratnih bolestih, protiv kašlju i hripavosti...

Advertisement for G. Piccoli-ja 'pri angelu' Ljubljana, featuring a circular logo with an angel and text about medicinal products.

Advertisement for 'Voda Omer Rakoczy' (Omer Rakoczy's Water) by Brada Loser, describing its medicinal benefits for various ailments.

Advertisement for 'Novi ustav' (New Order) by rat via del Ponte br. 5, offering services in the field of administration and law.

Advertisement for 'SUKNO ZA ODIELA' (Wool for Suits) by I. Stikarofsky, detailing the quality and types of wool available.

Advertisement for 'I. STIKAROFSKY' (I. Stikarofsky) featuring 'Zelodčne boleznj' (Yellow Fever) medicine and other medical products.

Advertisement for 'JERUZALIMSKEM BALZAMU' (Jerusalem Balm) by G. B. Pontoni, describing its effectiveness for various ailments.

Advertisement for 'Zanimivo za obitelji' (Interesting for Families) by Vlahov, offering various household goods and services.

Advertisement for 'VLAHOV' (Vlahov) featuring 'Lilkor okrepiljujući želudac' (Stomach-strengthening Liqueur) and other medicinal products.

Advertisement for 'FILIPA BATTICHA' (Filipa Batticcha) featuring 'Vellko skladiste šivaćih strojevah' (Large stock of sewing machines) and other goods.

Advertisement for 'Jedna olinđrovka' (One Linde) and 'Jedna ankerovka' (One Anchor) watches, highlighting their precision and quality.

Advertisement for 'LUIGI CADORE' (Luigi Cadore) featuring 'limar' (watchmaker) services and 'zaprsegnuti procenitelj' (certified appraiser).

Advertisement for 'Ljekarne Udovicich' (Udovicich Pharmacy) featuring various medicinal products like 'Paštilje nitrčke kasic' and 'Tinktura etero vegetabilna'.